

Statens vegvesen

Notat

Til:	Spesialistfunksjonen Utekontrollen, Bjarne Sandnes	Saksbehandler/telefon:	Kamilla Mjøs / 22073722
Fra:	Tilsyn og kontroll	Vår dato:	23.01.2018
Kopi:	Arvid Mytting	Vår referanse:	15/245944-5

Om obligatorisk kurs er annet arbeid

Spørsmålet i saken er om tid brukt på obligatoriske kurs en yrkessjåfør må ha for å være kvalifisert til å drive som yrkessjåfør skal regnes som «annet arbeid» eller «hviletid».

Sakens praktiske side og avklaringer

Innledningsvis vil vi bemerke at dette notatet er Vegdirektoratets tolkning av kjøre- og hviletidsreglene, som domstolene ikke er bundet av.

Sjåfører som skal drive med yrkestransport må inneha riktig kompetanse til å drive ulik transport. Hovedsakelig kreves det yrkessjåførkompetanse (YSK), men noen transportaktiviteter krever tilleggskompetanse, for eksempel kjøring med farlig gods (ADR), kran- og truckkjøring mv. For å tilegne seg og beholde denne kompetansen er det lovpålagte krav om utdanning og etterutdanning i form av kurs, og manglende oppdatering av kompetanse kan etter omstendighetene være grunnlag for oppsigelse.

Med «obligatoriske kurs» i dette notatet menes alle kurs en sjåfør må ha for å beholde jobben.

I den senere tid har en del obligatorisk kurs blitt avholdt i helger og på kveldstid. Hvorvidt tid brukt på slike kurs skal regnes som hviletid eller annet arbeid har betydning for omfanget og kvaliteten på hviletiden til sjåførene. Dersom tiden skal regnes som annet arbeid, vil sjåføren ha begrenset med tid til å kunne utføre transport eller annet arbeid på grunn av kravene til å avholde døgnhvile, ukehvile og arbeidstid i både forordning (EU) 561/2006 og direktiv 2002/15/EF.

Vegdirektoratets vurdering

Etter forordning 561/2006 artikkel 4 bokstav f) er hviletid definert som «enhver uavbrutt periode som føreren fritt kan benytte». Den obligatoriske kursdeltakelsen springer ut av et

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 OSLO

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfarete 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

kompetansekrav som myndighetene stiller til alle yrkesutøvere. Hvis sjåføren ikke deltar på kurset, mister han adgangen til yrket. Vegdirektoratet kan derfor ikke se at obligatoriske etterutdanningskurs utgjør tid som den enkelte sjåføren «fritt kan benytte». Vi kan derfor ikke se denne tiden kan regnes som «hviletid».

Termen «annet arbeid» defineres i forordning (EF) 561/2006 artikkel 4 bokstav e) som enten aktiviteter som framgår av en liste over transportrelaterte arbeidsoppgaver i direktiv 2002/15/EF artikkel 3 eller «ethvert arbeid for samme eller en annen arbeidsgiver, innenfor eller utenfor transportsektoren». YSK-kursene omfattes ikke av lista i direktiv 2002/15/EF.

Uttrykket «for» arbeidsgiver taler for at aktiviteten må ha en sammenheng med ansettelsesforholdet for at det skal være omfattet. Obligatoriske kurs, f.eks. etterutdanning, er en nødvendig forutsetning for sjåførens yrkesutøvelse. Utdanningen er etter sitt innhold så nært knyttet til arbeidet at det er naturlig å anse dette som «annet arbeid». Også for selvstendig næringsdrivende, hvor sjåføren i praksis er sin egen arbeidsgiver, må samme tolkning gjelde.

Merk også at noen deler av YSK-kurs innebærer faktisk kjøring, jf. yrkessjåførforskriften § 50 fjerde ledd. Slik kjøring er unntatt kjøre- og hviletidsreglene gjennom forordning 561/2006 artikkel 13 nr. 1 bokstav g). Sjåføren kan velge å registrere slik kjøring som «OUT» (out of scope/unntakskjøring) når han driver undervisningskjøring, men må uansett registrere all tid brukt på annet arbeid (inkludert den faktiske kjøringen under kurset) siden siste døgn- eller ukehvil når han skal begynne kjøring underlagt kjøre- og hviletidsreglene.

Konklusjon: Vegdirektoratet anser obligatoriske kurs som «annet arbeid».

Vegdirektoratet viser også til Arbeidstilsynets brev datert 23. november 2017, der de vurderer hvorvidt tid brukt på obligatoriske kurs skal anses som arbeidstid eller ikke. I brevet adressert en opplæringsinstitusjon som blant annet driver YSK-opplæring, uttalte Arbeidstilsynet at tid bruk på lovpålagt etterutdanning er tid arbeidstaker står til arbeidsgivers disposisjon og dermed er å anse som arbeidstid. Merk også omtalen i brevet som gjelder bruk av helger til kursundervisning.

Tolkning og praksis i andre land

Vegdirektoratet merker seg at en rekke europeiske land i tråd med målsetningen om en harmonisert europeisk lovtolkning på kjøre- og hviletidsreglenes område har sluttet seg til en uttalelse avgitt fra MIDT (*Monitoring of the Implementation of Digital Tachograph*) i 2011, hvoretter YSK-kursene er å anse som «annet arbeid» som avbryter sjåførens ukehvil.